

end ikke fuldt ud naaede sin Hensigt, dog naaede saa vidt, som Forholdenes særegne Natur overhovedet tillod det. Det maa maaske være mig tilladt ganste kort, paa den mest sammentrængte Maade, der er mig mulig, at resumere de Grunde, hvorfor jeg i alt Fald tror at kunne besvare dette Spørgsmaal beneatende. For det Første er Paategning i Genhold til § 7 en aldeles frivillig Sag for begge Parter. Der vil altsaa meget ofte, om ikke hyppigt, af den Grund foresalde det Tilfælde, at Paategning ikke kommer til Anvendelse, og hvor Systemet ikke faar nogen Anvendelse. Dernæst vil det, da det er en for Befolkningen ny Lovbestemmelse, ikke være sjældent, at Paategning i Skudsmaalsbogen ikke kommer paa Bane eller tilfældigvis bliver forglemt, og da § 7 bestemmer, at Paategning skal ske ved Stiftelsen af Lyendeforholdet, vil det jo blive saa meget sjældnere, at der overhovedet vil findes en Paategning i Skudsmaalsbogen. I alle disse Tilfælde, der turde blive de langt overveiende, vil selvfølgelig hele Paategningsystemet ingen praktisk Betydning faae; men der er endnu en tredie Omstændighed, som gjør, at Betydningen meget væsentlig vil reduceres, nemlig den i § 8 givne lette, for ikke at sige aldeles uhindrede Afgang til at faae Paategningen hævet. Naar Paategningen er hævet, er der naturligvis Intet eller i alt Fald meget Lidt opnaaet ved den Fiktion, den Lettelse i Bevisførelsen, man har villet optilføle for bedre at kunne ramme Forseelserne efter § 5. Der bliver dog — det maa jeg indrømme — den Virkning tilbage, at der, naar en Paategning er hævet, uvægerlig skal anlægges en offentlig Politisag. I hvorvel endnu Mange mene, at en offentlig Politisag, der saaledes skal anlægges, ikke har synderlig Værdi, i alt Fald ikke for Husbonden, fra hvem Lyendet er bortløbet, er jeg dog tilbøielig til at lægge ikke saa ganste liben Vægt paa dette Moment, og jeg finder det derfor saa meget beklageligere, at der i § 6 aabnes, ja næsten anvises Lyendet en Udvei til at undgaa denne eneste Virkning, der under visse Omstændigheder bliver tilbage af Paategningsystemet, og jeg skal tillade mig, saavidt jeg formaar det, bestemt at paavise den Udvei, som sikkert vil blive greben, fordi den ligger saa nær og er saa naturlig. Under hvilke Forhold og under hvilke Omstændigheder kan man vel i Reglen tænke sig, at et Lyende vil uberettiget og egenmægtig bryde det indgaaede Lyendekontraktforhold, der end yderligere er stadfæstet ved en Paategning i Skudsmaalsbogen? Er det til Lidet; hvor det er knapt med Arbejde, og hvor Lyendet, det bortløbne Lyende, kun kan haabe at finde Plads og Arbejde ved at binde sig for en længere Tid til en ny Arbejdsgiver, eller med andre Ord kun kan finde Plads ved Stiftelsen af et nyt Lyendeforhold? Nei, det er det ganste vist ikke. Lyendet vil ikke vælge en saadan Tid. Selv det Lyende, der føler vagabonderende Lusten røre sig stær-

kest i sit Bryt, og ikke mindre det Lyende, der af en eller anden Grund er misfornøjet, det være sig enten med Husbonden eller Arbejdet eller med sine Medtjenere, selv disse to Arter af Lyende ville ganste godt forstaa at opsætte Bortgangen af Tjenesten til en Tid, da dette ikke skal ske med befømt Tab. At det Lyende, der alene løber bort af Tjenesten for at forhøje sin Arbejdsfortjeneste, selvøslælig maa og skal oppebie en saadan Tid, behøver jeg jo ikke at nævne. Er det altsaa givet, at det Lyende, der uden Lovlig Grund forlader sin Tjeneste, kun vil gjøre det paa en saadan Tid af Næret, da der er stærk Efterspørgsel efter Arbejde, er der jo efter min Formening ikke den fjerneste Grund for Lyendet til foreløbig at søge Tjeneste. Nei, det vil gerere sig som fri Arbejder, og i Genhold til Affattelsen af § 6 er der jo Intet i Veien for, at, naar et saadant bortløbet Lyende kommer til en anden Husbond og spørger: „Kan jeg faae Arbejde?“ behøver denne Husbond ikke at iagttage de Forsigtighedsregler, som man havde troet, at denne Fiktion, der er opstillet i §§ 6, 7 og 8, skulde nøde ham til. Han behøver kun at spørge om; „hvad vil Du have i Dagløn?“ Han behøver ikke at sige: „Lad mig se din Skudsmaalsbog, for at se, om Du ikke der har en Paategning, som viser, at Du ikke er løst fra en tidligere Tjeneste.“ Er Daglønnen ham tilpas, kan han strax sætte den Arbejdsfjænde i Arbejde, uden at paadrage sig nogen Forpligtelse overfor denne Fiktion. Ganste vist bliver den almindelige privatretlige Bevisførelse tilbage, men den har man jo netop, idet man har fundet Fiktionen nødvendig, ment var næsten uigjennemførlig. Naar der saaledes ikke paa Husbonden lægges den Vang, som det efter min Formening var tilfjættet at lægge paa ham ved Paategningsystemet, nemlig at han ikke kunde fæste en Andens bortløbne Lyende, uden at vide, at det var ulovlig stilt fra sin Tjeneste og ikke paa Lovlig Maade havde faaet Paategningen ophævet, lægges der ligesaa Lidt Vang paa Lyendet; thi Lyendet kan ganste rolig beholde sin Skudsmaalsbog i Lommen og sige: Jeg er fri Arbejder, saalænge ikke Paategningen af sig selv udløber; det maa jeg bede ærede Medlemmer vel betænke. Det vilde ganste vist være en Vang mod Lyendet, naar det for bestandig var affkåret fra at tage fast Lyendeplads; men det behøver ikke længere at søge frit Arbejde end netop i denne gyldne Arbejdstid; thi samtidig med, at den store Efterspørgsel efter Arbejdskraft, som i Reglen finder Sted paa Høstlættens Tid og om Sommeren ophører, vil i Reglen ogsaa, navnlig for Landets Bedkommende, Lyendekontrakten udløbe, Paategningen altsaa af sig selv ophøre. Til den Tid vil altsaa Paategningen have tabt sin Virkning; ja dette vil allerede være sket længe forinden, thi naar det viser sig, at Paategningen ikke er fornyet efter 1ste August, følger det af sig selv, at Lyendet er ledigt til 1ste